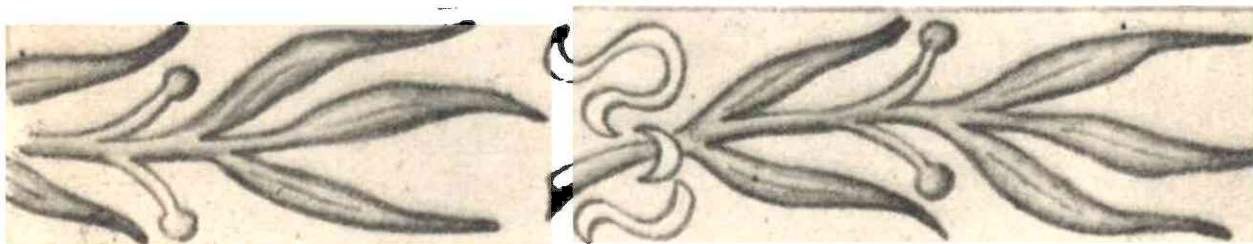

Sv. Jan Eudes,

původce úcty k Božskému Srdci Páně
a k Srdci Panny Marie.

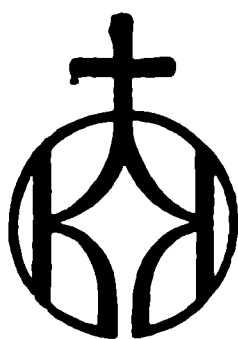

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ

S V A T Ý J A N E U D E S,
PŮVODCE ÚCTY K BOŽSKÉMU SRDCI
PÁNĚ A K SRDCI PANNY MARIE.

DNE 19. SRPNA.

***1601—†1680.**

PRAHA.

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ.

1934.

»B O J O V N Í C I B O Ž Í«

**Životopisy svatých, blahoslavených a ctihodných
služebníků Božích.**

N A P S A L V Á C L A V K R O N U S.

- č. 1. Sv. Jan z Boha, přítel nemocných
- č. 2. Sv. Vincenc z Paula, apoštol lásky k bližnímu
- č. 3. Sv. Klement M. Hofbauer, apoštol velkoměst. lidu
- č. 4. Sv. Bernardetta Soubirousová, pasačka lurdská
- č. 5. Sv. Gabriel Possenti, vzor a ochránce mládeže
- č. 6. Bl. Petr Julian Eymard, původce nynějšího ruchu eucharistického
- č. 7. Ct. Anna Kateřina Emmerichová, stigmatisovaná služebnice Boží
- č. 8. Bl. Mlada Přemyslovna, ochrankyně čes. nár.
- č. 9. Bl. Jan Sarkander, vzor křest. statečnosti
- č. 10. Sv. Jan Berchmans, ochránce mládeže
- č. 11. Sv. Johana z Arku, statečná Panna Orleánská
- č. 12. Sv. Jan Nepomucký, mučedník zpověd. tajemství
- č. 13. Sv. Efrém Šyrský, učitel církevní
- č. 14. Sv. Zita, ochránkyně lidí služebných
- č. 15. Sv. Jan Eudes, původce úcty k Bož. Srdci P. a P. M.
- č. 16. Bl. Ondřej Bobola, bojovník za sjednocení pravoslaví s církví svatou
- č. 17. Sv. Jan Nep. Neumann, první čes. bisk. v Sev. Americe
- č. 18. Sv. Norbert, zakladatel řádu Premonstrátského
- č. 19. Sv. Václav, mučedník a dědic země české
- č. 20. Sv. Prokop, opat a ochránce český
- č. 21. Sv. Lidmila, prvomučednice a matka čes. národa
- č. 22. Sv. Vojtěch, biskup, mučedník a ochránce český
- č. 23. Sv. Antonín, velký divotvorce

VE VYDÁVÁNÍ SE POKRAČUJEI

Nihil obstat. Mons. Dr. C
Dr. Th. Opatrný, vicarius g

Na návsi hrají si dva chlapci. S počátku jsou oba jedna ruka, najednou však při hře pro nic za nic pouštějí se do sebe. Krev stoupá jim do tváře. Slovo dá slovo, a již jsou v ohni.

Vtom chytá se jeden za tvář, neboť rozezlený kamarád mu vytnul notný políček. Ubožák usedavě pláče, až se zajíká. Obratem však ku podivu přestává plakati, jak by uťal. Rychle stírá si slze a nastavuje svému odpůrci svůj obličej...

Útočník jest tím nemálo překvapen. Na první pohled má za to, že se mu kamarád zlomyslně vysmívá. Když však vidí, jak naň dobrácky bez ustání hledí a jak mu vytvale nastrkuje svou tvář, upadá v rozpaky a v zápětí stává se krotkým jako beránek.

»Uhodil jsi mě po líci pravém, uhod' mě honem též po líci levém, abych měl před Pánem Bohem zásluhu,« naléhá ubožák na svého odpůrce prosbou, dodávaje vyčítavě: »Což nevíš, že Pán Ježíš řekl: Tomu, kdo tě bije v líce, nastav i druhé?!«

»Kdo ti to pověděl?« vyzvídá na kamarádovi hlasem klidným útočník, stydě se za své unáhlení. Naše maminka zná dobře Písmo svaté,« dí ubožáček. »Kdysi mi vypravovala, jak máme milovati své nepřátele a tenkrát mi to řekla!«

Z ubožáčka toho stal se světec, oč si nemalou zásluhu získali především jeho rodiče, kteří již v útlém mládí vštípili mu tyto ušlechtilé zásady.

Jest to sv. Jan Eudes, který spatřil světlo světa 14. listopadu r. 1601 ve vesnici Ri v severní Francii. Otec jeho byl ranhojičem. Jan měl 6 sourozenců, z nichž nejmladší, jménem František, se jako spisovatel tak proslavil, že Akademie

francouzská r. 1649 jmenovala ho svým členem. Za těch časů byly náboženské poměry ve Francii tak stísněné, že Jan teprve ve 13. roce věku svého mohl přistoupiti po prvé ke stolu Páně. Mrzelo ho však, že významný ten den byl slaven v kostele pouze potichu. Hnětlo ho to dlouho a byl nemálo tomu povděčen, když po čase mohl dáti podnět k tomu, aby první sv. přijímání dítek bylo ve Francii všude velkolepě slaveno. Krásný ten obyčej byl pak zaveden v celé církvi.

Průpravná studia konal Jan u jesuitů v Caenu. Návodem své matky lnul od dětství něžnou láskou k Panně Marii a proto jako student byl horlivým členem Mariánské družiny. Nesvětější svátost ctil tak, že si vyprosil dovolení, aby ji mohl přijímati co měsíc. Byl to za těch časů v té příčině zjev ojedinělý.

Jan jsa 19 let stár, rozhodl se, že se stane knězem. Neohlížel se na otce, který ho měl k tomu, aby vstoupil v manželství se sličnou a bohatou dívkou, kterou mu namlouval. Jan odklidiv překážky, vstoupil skutečně do semináře, kde nějaký čas studoval. Najednou však zahořel touhou vstoupiti do družiny oratoriánů, kterou založil P. de Bérulle. Bylo to sdružení světských kněží, kteří si vzali za úkol žíti pospolu a pečovati obzvláště o výchovu mládeže, zejména dorostu kněžského.

Otec byl úmyslu jeho na odpor, ale Jan konec konců přece provedl svou vůli. Rozloučiv se tklivě s rodiči a sourozenci, odebral se do Paříže, kde ho P. Bérulle přijal do družiny oratoriánů. Jan podrobiv se pak zkoušce v noviciátě, obstál tak, že byl 20. prosince r. 1625 vysvěcen na kněze.

Jako oratorián konal Jan po 20 let misie v celé Francii s apoštolskou horlivostí. Během času však nesl bolestně, že oratoriáni nezřizují seminářů, což bylo s počátku jedním z hlavních jejich úkolů. To ho přimělo k tomu, že z družiny oratoriánů vystoupil a založil r. 1643 řeholní družinu Ježíše a Marie, jejíž členové podnes působí blahodárně ve Francii, Kanadě a v Americe. Nyní nazýváni jsou všude jménem eudisté. Úkolem jejich jest věnovati zvláštní péči seminářům a konati horlivě misie.

Jan založil též řeholi ženskou k záchraně padlých žen a dívek, z té však povstala řeholní družina Dobrého Pastýře, která se spravuje pravidly, jež napsal Jan.

Jest obyčejem pokládati sv. Marii Marketu Alacoque za původkyni úcty k Božskému Srdci Páně. Avšak jisto jest, že Jan Eudes úctu k Božskému Srdci Páně i úctu k Srdci Panny Marie šířil již dříve. Na důkaz toho uvádíme, že r. 1641 uložil členům své mužské i ženské řehole, aby k modlitbám svým připojovali zpravidla tato slova: »Pochváleno bud' nejsvětější Srdce Ježíšovo a Mariino na věky!« O tom svědčí též ta okolnost, že r. 1643 zavedl v domech obojí své řehole svátek nejsvětějšího Srdce, který se tam slavíval co rok dne 8. února. Příčiněním jeho byl v Caenu r. 1664 zbudován překrásný chrám, který jest zasvěcen Božskému Srdci Ježíšovu a přesvatému Srdci Panny Marie. Vzhledem k tomu sama církev sv. nazývá sv. Jana Eudesa původcem, učitelem a apoštolem úcty k Srdci Páně a Srdci Panny Marie.

Spisy Eudesovy — jest jich celkem 21 — za-

sluhují právem pozornosti. Jest to především jeho »Misijsní katechismus«, který byl po celé Francii rozšířen ve 20 vydáních. Kniha »O Srdci nejblahoslavenější Panny Marie« jest velmi důkladná a oblíbená. Mimo to napsal »Život a učení Kristovo« a mnoho knížek užitečných kněžím, řeholníkům a věřícímu lidu.

Misionářská činnost Eudesova byla velmi pestrá. Eudes máje stále na zřeteli své heslo: »Sloužiti Kristu a jeho církvi«, chápal se všech prostředků, aby získal co nejvíce duší. Následuje příkladu sv. Františka Xaverského, svolával na ulicích zvonkem lidi, aby šli na kázání, která konával zpravidla pod širým nebem u křížů nebo u kapliček. Posluchače své povzbuzoval po každé, aby plnili vůli Boží a proti nešvarům brojíval rozhořčeně, nenadržuje v té příčině pánům ani chud'asům.

Eudes jsa vyhlášeným kazatelem, přijal kdysi pozvání, aby kázal v Paříži králi Ludvíkovi XIV. a jeho dvořanům o věčných pravdách. Eudes promluvil k nim bez strachu o vladařských povinnostech, nešetřil krále ani jeho zástupců. Sklidil za to od krále nevšední pochvalu, sloužil pak ve dvorní kapli mši sv., které byl přítomen pouze král. Po mši sv. měl Eudes promluvu, v níž bez ostychu důrazně připomněl, že jest mu s podivením, jak mohou dvořané dávat přednost věcem jiným před mší sv., když ze zkušenosti vědí, že jejich král pilně na mši sv. chodívá.

Velikou váhu kladl Eudes na to, aby co nejhorlivěji a co nejčastěji byly konány misie ve všech farnostech po celé Francii, pokládaje je za důležitější než misie v zemích pohanských.

Říkával, že pohané přijímají milost Boží ochotně, kdežto lhostejní křesťané že teprve po dlouhém váhání jí podléhají.

Nadšení jeho pro misie bylo veliké. Srdce však ho nemálo bolelo nad nedostatkem hlasatelů slova Božího. Nejednou rozhorliv se nad tím, zvolal odhodlaně: »Napadá mě chuť, abych se odebral bez prodlení do Paříže. Tam jest na vysokém učení mnoho doktorů bohosloví. Zajiště mne neoslyší, když jim řeknu: »Doktoři, hoří! Oheň pekelný hoří! Pojd'te a pomozte ho hasit!« Eudes pohrdaje světskými věcmi, nedovoli čísti svým kněžím denní listy. Říkával: »Co jest nám do novinek tohoto světa, kterému jsme dali výhost! Mrtví se neptají po tom, co se děje ve světě!«

Styků s lidmi žijícími ve světě nepěstoval. Když však se s nimi setkal, býval k nim velmi laskav. Čekával zpravidla, až mu povědí všecko, čím srdce jejich překypuje. Potom ku podivu obrátil po každé řeč na věci duchovní. Nikdo nesměl před ním říci, že jest špatné počasí. Jakmile ta slova Eudes uslyšel, v okamžení rozhořčeně namítal: »To jest počasí Boží!«

Skromnost byla význačnou jeho ctností. S každým jídlem sebe chudším býval spokojen. Také při službách Božích nemiloval okázalostí, řídě se slovy sv. Bernarda: »Do kostelů přepych nepatří, neboť na duši věřících působí neodolatelně prostota.« Nabádaje spolubratry své ke skromnosti, řekl jim nejednou: »Kristus Pán žil životem prostým. Následujme horlivě jeho příkladu!«

Nad pokorou Eudesovou zarážel se kdekdo.

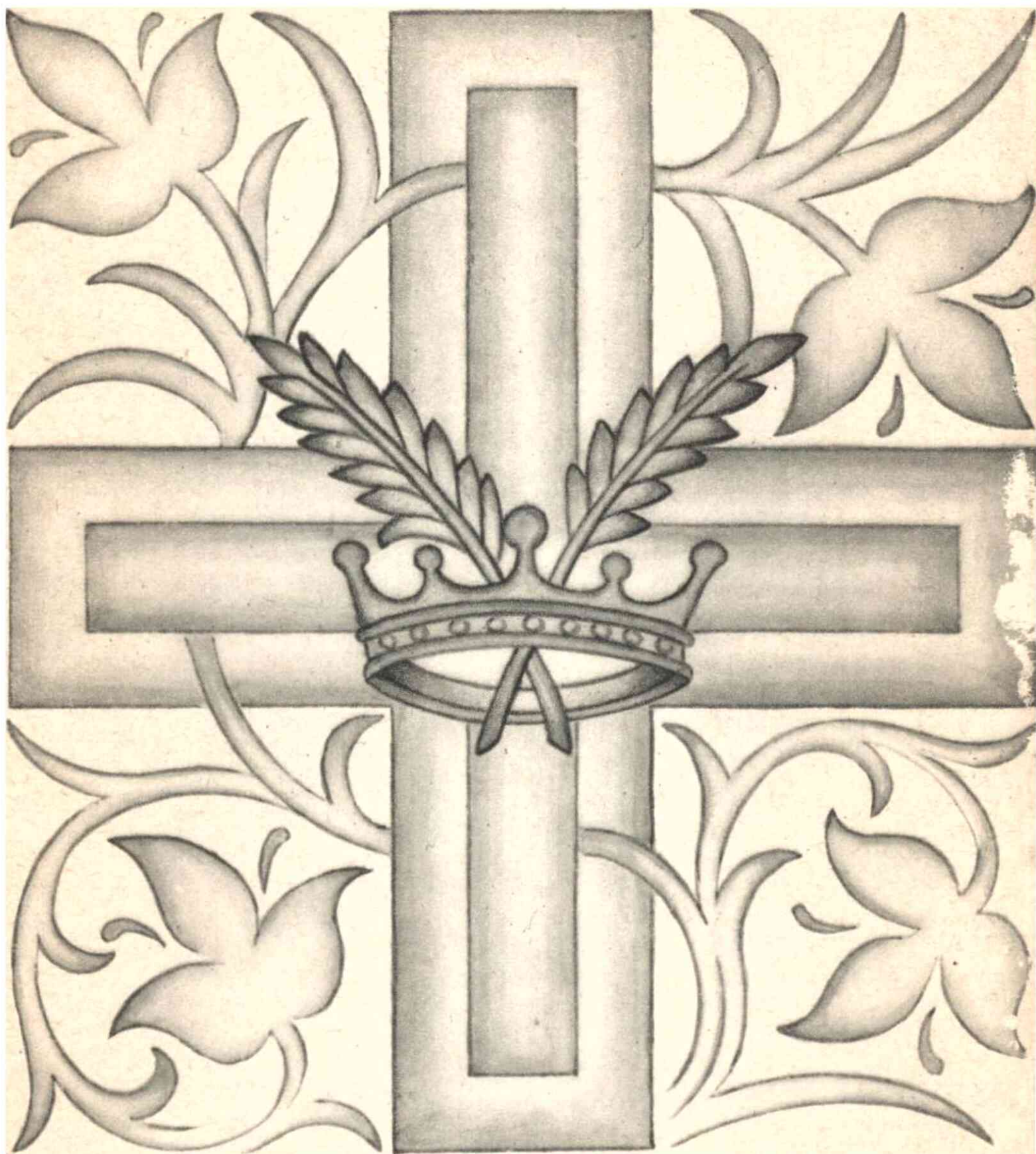
K oběžníkům, které občas posílal svým klášterům, připojoval vždy tato slova: »Více Váš než svůj Jan Eudes.« Na dopisech soukromých se podpisoval: »Jan Eudes, kněz řeholní družiny Ježíšovy a Mariiny.« Významná jsou též jeho slova: »Ukažte mi člověka vskutku pokorného a spolehněte na mě, že se budu k němu chovati jako k světcí!«

Nade všecky ctnosti cenil Eudes lásku, říkáje: »Pravidlem všech pravidel jest láska.« Ačkoli byl vždy spravedlivý a laskav ke každému, přece měl nepřátele, kteří sočili naň před králem tak, že byl 6 roků u něho v nemilosti. Někteří dvorané stáli na tom, aby byl odsouzen na šibenici. Eudes však proti těm útokům se nehájil, odvoláváje se na slova evangelia: »Ježíš však mlčel.« Přátele své v té příčině chlácholil slovy: »Na tom nezáleží, jsme-li se svým údělem spokojeni my, nýbrž nám musí především jíti o to, je-li s námi spokojen Bůh!«

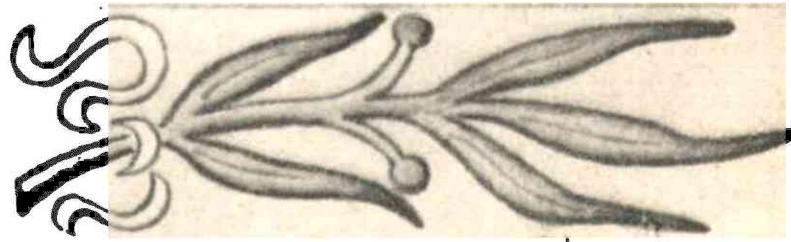
Eudes dočkav se dlouhého věku, najednou se roznemohl zimnicí. Leže na smrtelné posteli, pravil svým přátelům: »Mám mnoho příčin, abych se bál smrti, přes to přece doufám pevně v milosrdenství Boží a v přímluvu Panny Marie.« Šeptaje zbožně slova: »Nejblahoslavenější Panno, dokaž, že jsi matkou,« zesnul tiše v Pánu dne 19. srpna r. 1680. — Církev sv. prohlásila ho r. 1925 za svatého a ustanovila, aby výroční jeho památka byla slavena v celé církvi.

»Vážiti budete vody s radostí ze studnice Spasitelovy; tehdy pak řeknete: Oslavujte Hospodina, vzývajíce jméno jeho!«
(Is. 12, 3, 4.)

B O J O V N Í C I B O Ž .

N A P S A L V Á C L A V K R O N U S

2/2

S F Š I T 15

C E N A 50 H A L .